

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Zasady udzielania premii

w ramach Interwencji:

10.5 - Rozwój małych gospodarstw

objętych

Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

przewidzianych do wdrożenia przez

Departament Działań Premiowych

Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR)

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

INTERWENCJA 10.5 - Rozwój małych gospodarstw

Na podstawie Wytycznej Szczegółowej dla Interwencji I. 10.5.

www.gov.pl/web/arimr

Interwencja: 10.5 Rozwój małych gospodarstw

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Wsparcie gospodarstw o wielkości ekonomicznej (SO) poniżej 25 tys. euro, a powierzchni UR nie większej niż 300 ha, które w wyniku realizacji operacji osiągną wzrost wartości sprzedaży wyprodukowanych produktów rolnych.

Cel interwencji:

Zwiększenie orientacji rynkowej małych gospodarstw (a w rezultacie konkurencyjności gospodarstw).

- ✓ Wsparcie wyłącznie dla operacji, które będą przyczyniały się do zwiększenia orientacji rynkowej gospodarstwa rolnego i wzrostu wartości sprzedaży brutto produktów rolnych.
- ✓ Pomoc może być wypłacona tylko raz w okresie realizacji PS WPR na rolnika i na gospodarstwo.

Interwencja: 10.5 Rozwój małych gospodarstw

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Pomoc przyznaje się na operację:

- zapewniającą zwiększenie orientacji rynkowej gospodarstwa w wyniku jego **restrukturyzacji** obszarze:
 - **produkcji rolnej lub produkcji i przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytworzonych w gospodarstwie metodami innymi niż ekologiczne, lub**
 - **produkcji ekologicznej lub produkcji i przygotowania do sprzedaży ekologicznych produktów rolnych wytworzonych w gospodarstwie metodami ekologicznymi, lub**
 - **rozpoczynania działalności w zakresie wprowadzania żywności (tylko produktów rolnych) na rynek w ramach KŁD (RHD, sprzedaży bezpośredniej lub dostaw bezpośrednich);**
- w wyniku realizacji której nastąpi wzrost wartości sprzedaży brutto produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie, w tym żywności w ramach KŁD, co najmniej o 30% w stosunku do ustalonej dla gospodarstwa wartości przychodu bazowego (obliczanego jako iloczyn wskaźnika 80,86% oraz wyrażonej w złotych wielkości ekonomicznej gospodarstwa rolnego w roku wyjściowym) i nie mniej niż do poziomu odpowiadającego równowartości minimalnego wynagrodzenia w roku, w którym złożono WOPP;
- obejmującą wyłącznie inwestycje związane bezpośrednio z obszarem wsparcia, którego dotyczy operacja;
- która nie spowoduje wzrostu produkcji, dla której brak jest rynku zbytu;
- która jest w sposób racjonalny dostosowana do zasobów gospodarstwa oraz planowanej koncepcji zmian w gospodarstwie;
- spełniającą przewidziane prawem wymagania dotyczące realizowania inwestycji.

Interwencja: 10.5 Rozwój małych gospodarstw

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Nie przewiduje się wsparcia gospodarstw w zakresie:

- ✓ zwierząt futerkowych, z wyjątkiem królika utrzymywanego w celu produkcji surowca mięsnego;
- ✓ roślin wieloletnich na cele energetyczne;
- ✓ następujących działów specjalnych produkcji rolnej:
 - hodowla zwierząt laboratoryjnych,
 - ryb akwariowych,
 - psów rasowych, kotów rasowych, entomofagów;
- ✓ sprzętu pszczelarskiego, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby gospodarki pasiecznej wspieranych w interwencjach w sektorze pszczelarskim, o których mowa w art. 42 rozporządzenia 2021/2115.

Interwencja: 10.5 Rozwój małych gospodarstw

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Wnioskodawca:

Pomoc może uzyskać **rolnik** (w rozumieniu art. 3 pkt 1 rozporządzenia 2021/2115, którego gospodarstwo jest położone na terytorium RP),

- będący posiadaczem gospodarstwa, które w roku wyjściowym:
 - ma powierzchnię UR **nie większą niż 300 ha**,
 - ma wielkość ekonomiczną **poniżej 25 tys. euro**;
- prowadzący działalność rolniczą, z której uzyskał w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia WoPP, przychód ze sprzedaży produktów rolnych wytworzonych w gospodarstwie w wysokości nie mniejszej niż 5 tys. zł i działalność ta nie jest prowadzona wyłącznie w celach naukowo-badawczych;
- w przypadku ubiegania się o pomoc na operację dotyczącą produkcji ekologicznej w gospodarstwie prowadzącym produkcję ekologiczną, wysokość przychodu określa się uwzględniając przychody ze sprzedaży produktów wytworzonych metodami ekologicznymi, tj. produktów ekologicznych lub produktów w okresie konwersji;
- w dniu złożenia WoPP ma ukończone 18 lat – w przypadku rolnika będącego osobą fizyczną lub wspólnika spółki cywilnej będącego osobą fizyczną;
- spełnia definicję MŚP (tzn. mikro-, małego lub średniego przedsiębiorstwa).

Interwencja: 10.5 Rozwój małych gospodarstw

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Biznesplan (plan rozwoju gospodarstwa)

Wnioskodawca przedkłada (wraz z WoPP) **biznesplan**.

Biznesplan zawiera **koncepcję zmian strukturalnych** w gospodarstwie służących zwiększeniu orientacji rynkowej gospodarstwa, w tym wzrostowi wartości sprzedaży produktów rolnych, w szczególności:

- zawiera **opis wyjściowej sytuacji** gospodarstwa z uwzględnieniem wszystkich składników wykorzystywanych do działalności rolniczej i zarządzanych przez rolnika jako zorganizowaną całością gospodarczą,
- wskazuje ustalony **przychód bazowy** i **prognozowany** w roku docelowym przychód ze sprzedaży produktów rolnych wytworzonych w gospodarstwie oraz określa sposób, w jaki realizacja operacji doprowadzi do osiągnięcia wzrostu wartości sprzedaży (brutto) produktów rolnych wytworzonych w gospodarstwie do prognozowanego poziomu,
- przewiduje, że realizacja założeń biznesplanu nastąpi w okresie nie dłuższym niż 3 lata kalendarzowe następujące po roku wyjściowym,

Interwencja: 10.5 Rozwój małych gospodarstw

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Biznesplan (plan rozwoju gospodarstwa) - c.d.

- określa **szkolenia** związane z koncepcją zmian w gospodarstwie i zakresem operacji przewidzianym w biznesplanie (jeżeli biznesplan przewiduje udział w takich szkoleniach);
- zawiera **plan marketingowy** operacji obejmujący w szczególności: charakterystykę rynku, na jakim prowadzona będzie działalność (określenie bezpośredniej konkurencji, potencjalnych klientów), wybór strategii (określenie sposobu w jaki prowadzona będzie sprzedaż, narzędzi promocji oraz reklamy, które zostaną zastosowane wobec odbiorców produktów), prognozy sprzedaży produktów z uwzględnieniem kalkulacji cen i wielkości sprzedaży;
- zapewnia **zgodność szacunkowych wartości** planowanych inwestycji z **cenami rynkowymi**;
- przewiduje, że **wydatki na inwestycje związane bezpośrednio z obszarem wsparcia, którego dotyczy operacja, oraz na koszty ogólne związane z operacją** (koszty ogólne - nie więcej niż 10% pozostałych kosztów kwalifikowanych operacji) stanowią **co najmniej 117,65% kwoty pomocy**;
- zawiera elementy wzajemnie ze sobą spójne i zgodne, i jest racjonalny.

W przypadku ubiegania się o wsparcie na rozpoczęcie działalności w zakresie wprowadzania produktów na rynek w ramach KŁD, biznesplan może przewidywać również inwestycje dotyczące rozwoju w gospodarstwie produkcji rolnej, w tym produkcji ekologicznej, związanej z działalnością w zakresie wprowadzania produktów na rynek w ramach KŁD. W takim przypadku na inwestycje związane z rozpoczęciem działalności w zakresie wprowadzania produktów na rynek w ramach KŁD powinna być przeznaczona pomoc w wysokości co najmniej 20 tys. zł.

Interwencja: 10.5 Rozwój małych gospodarstw

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Przychód bazowy – potencjalny przychód ze sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie rolnika, który jest obliczany jako iloczyn wskaźnika 80,86% oraz wyrażonej w złotych wielkości ekonomicznej gospodarstwa rolnego w roku wyjściowym.

Do wyliczenia wielkości ekonomicznej gospodarstwa rolnego w roku wyjściowym przyjmuje się stały kurs euro: 1 euro = 4,2722 złotych (na podstawie rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/220 z dnia 3 lutego 2015 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1217/2009 ustanawiającego sieć zbierania danych rachunkowych o dochodach i działalności gospodarczej gospodarstw rolnych w Unii Europejskiej. Dla roku wyjściowego 2024 i lat kolejnych przychód bazowy będzie korygowany o średnioroczne wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem ogłaszanych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Interwencja: 10.5 Rozwój małych gospodarstw

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Inwestycje wspierane w ramach operacji:

inwestycje materialne i niematerialne służące do prowadzenia produkcji rolnej, w tym ekologicznej oraz przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie lub rozpoczynania działalności w zakresie wprowadzania żywności (tylko produktów rolnych) na rynek w ramach KŁD, w tym:

- *inwestycje budowlane,*
- *wyposażenie budynków lub budowli,*
- *zakup nowych maszyn, urządzeń i sprzętu, w tym sprzętu komputerowego,*
- *wartości niematerialne i prawne,*

przeznaczone na potrzeby prowadzenia wspieranej działalności w gospodarstwie beneficjenta, których przewidywany okres ekonomicznej użyteczności jest dłuższy niż 1 rok, kompletne i zdatne do użytku w dniu przyjęcia do użytkowania.

Do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się w szczególności autorskie prawa majątkowe i pokrewne, licencje, prawa do znaków towarowych, patentów, wzorów użytkowych i zdobniczych, know-how.

Nabyciu programów komputerowych towarzyszy przeniesienie autorskich praw majątkowych (umowa przeniesienia autorskich praw majątkowych) do takich programów lub udzielenie licencji (umowa licencyjna) na korzystanie z tych programów.

Nie są wspierane:

- środki transportu, z wyłączeniem pojazdów przeznaczonych do produkcji rolnej,
- inwestycje trwale związane z nieruchomością, położone na gruntach innych niż stanowiących własność wnioskodawcy.

Interwencja: 10.5 Rozwój małych gospodarstw

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Kryteria wyboru operacji:

Punkty przyznaje się na podstawie następujących kryteriów wyboru operacji:

- Uczestnictwo lub planowane uczestnictwo w systemach jakości (unijnych i krajowych),
- udział lub planowany udział w zorganizowanych formach współpracy (grupy i organizacje producentów), przy czym przedmiot operacji powinien mieć związek z zakresem działalności będącej przedmiotem współpracy,
- co najmniej 50% UR wchodzących w skład gospodarstwa w roku wyjściowym znajduje się na ONW typ górski lub ONW typ specyficzny strefa II (tylko obszary, w których co najmniej 50% powierzchni UR znajduje się powyżej 350 m n.p.m.),
- udział lub planowany udział w szkoleniu związanym z zakresem operacji przewidzianym w biznesplanie (tematyka szkolenia ma bezpośredni związek z przewidzianą w biznesplanie działalnością rolniczą, organizacją produkcji, organizacją i zarządzaniem gospodarstwem lub wprowadzaniem produktów na rynek w ramach KŁD oraz nie jest szkoleniem obligatoryjnym wynikającym z obowiązującego prawodawstwa jak np. obowiązkowe szkolenia z zakresu stosowania środków ochrony roślin).

Interwencja: 10.5 Rozwój małych gospodarstw

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Wyłączenia z przyznania pomocy:

Nie przyznaje się pomocy, jeżeli Wnioskodawca:

- ✓ jest beneficjentem interwencji I.10.1.1 (dotacje) „Inwestycje w gospodarstwach rolnych zwiększające konkurencyjność” (chyba, że pomoc nie została/nie zostanie wypłacona);
- ✓ jest beneficjentem interwencji I.11 „Premie dla młodych rolników” (chyba, że pomoc nie została/nie zostanie wypłacona);
- ✓ jest beneficjentem interwencji I.11 „Premie dla młodych rolników” i wypłacono co najmniej pierwszą ratę pomocy (chyba, że wypłacona pomoc została zwrócona w całości).
- ✓ jest beneficjentem działania A1.4.1. „Inwestycje na rzecz dywersyfikacji i skracania łańcucha dostaw produktów rolnych i spożywczych oraz budowy odporności podmiotów uczestniczących w łańcuchu” w ramach Krajowego Planu Odbudowy, w zakresie wsparcia dla rolników i rybaków dotyczącego przetwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów rolnych, spożywczych, rybołówstwa lub akwakultury (chyba, że odmówiono wypłaty pomocy);
- ✓ jest członkiem organizacji producentów realizującej Program Operacyjny wspierany ze środków UE w ramach interwencji sektorowych, o których mowa w art. 42 rozporządzenia 2021/2115, a planowana operacja dotyczy działań/inwestycji realizowanych w ramach tego Programu Operacyjnego.
- ✓ jeżeli małżonkowi wnioskodawcy, w trakcie trwania małżeństwa lub przed jego zawarciem przyznano pomoc w ramach I.11 – chyba że pomoc nie została/nie zostanie wypłacona oraz wypłacono co najmniej pierwszą ratę pomocy w ramach I.11 – chyba że wypłacona pomoc została zwrócona w całości.

Interwencja: 10.5 Rozwój małych gospodarstw c.d.

Kryteria wyboru operacji:

1. Udział lub planowany udział w systemach jakości:

Unijnym systemie jakości:	Liczba punktów	Krajowym systemie jakości	Liczba punktów
A. rolnictwo ekologiczne, zgodnie z rozporządzeniem 2018/848, pod warunkiem objęcia tym systemem co najmniej 50% powierzchni UR tego gospodarstwa	4 punkty	A. krajowy system jakości, pod warunkiem, że jest to system jakości uznany na podstawie decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi za krajowy system jakości żywności i notyfikowany do Komisji Europejskiej zgodnie z Dyrektywą (UE) nr 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z 9 września 2015r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego	1 punkt
B. innym niż rolnictwo ekologiczne: tj. chronione nazwy pochodzenia, chronione oznaczenia geograficzne, gwarantowane tradycyjne specjalności, w rozumieniu rozporządzenia 1151/2012, chronione nazwy pochodzenia i oznaczenia geograficzne wyrobów winiarskich, o których mowa w części II tytule II rozdziale I sekcji 2 rozporządzenia 1308/2013	2 punkty		

Uwaga: za udział lub planowany udział w unijnych lub krajowych systemach jakości wnioskodawca nie może uzyskać więcej niż 5 punktów

Kryteria wyboru operacji (cd):

2. Udział lub planowany udział w zorganizowanych formach współpracy	3 punkty
3. Jeżeli co najmniej 50% powierzchni UR wchodzących w skład gospodarstwa w roku wyjściowym znajduje się na ONW typ górski lub ONW typ specyficzny strefa II (w których co najmniej 50% powierzchni UR znajduje się powyżej 350 m n.p.m.)	2 punkty
4. Szkolenia: szkolenia, w których wnioskodawca wziął udział (nie wcześniej niż 3 miesiące przed miesiącem złożenia WoPP) lub planuje wziąć udział w szkoleniu związanym z zakresem operacji przewidzianym w biznesplanie	2 punkty

Interwencja: 10.5 Rozwój małych gospodarstw c.d.

Punktowane Unijne systemy jakości	Punktowane Krajowe systemy jakości
<p>A. chronione nazwy pochodzenia, chronione oznaczenia geograficzne oraz gwarantowane tradycyjne specjalności, w rozumieniu rozporządzenia 1151/2012;</p> <p>B. rolnictwo ekologiczne, zgodnie z rozporządzeniem 2018/848;</p> <p>C. chronione nazwy pochodzenia i oznaczenia geograficzne wyrobów winiarskich, o których mowa w części II tytule II rozdziale I sekcji 2 rozporządzenia 1308/2013.</p>	<p>A. integrowana produkcja roślin, w rozumieniu ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin,</p> <p>B. „Jakość Tradycja” uznany za krajowy system jakości żywności na podstawie decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 czerwca 2007 r.,</p> <p>C. QAFP „Tuszki, elementy i mięso z kurczaka, indyka i młodej polskiej gęsi owsianej” uznany za krajowy system jakości żywności na podstawie decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 stycznia 2011 r.,</p> <p>D. QAFP „Kulinarne mięso wieprzowe” uznany za krajowy system jakości żywności na podstawie decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 grudnia 2009 r.,</p> <p>E. QAFP „Wędliny” uznany za krajowy system jakości żywności na podstawie decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 stycznia 2012 r.,</p> <p>F. QMP „Quality Meat Program” uznany za krajowy system jakości żywności na podstawie decyzji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 października 2008 r.</p>

Interwencja: 10.5 Rozwój małych gospodarstw c.d.

Kryteria wyboru operacji - rozstrzygające

- Pomoc nie może być przyznana, jeżeli wnioskodawca uzyskał mniej niż 3 punkty.
- Spośród wnioskodawców, którzy uzyskali taką samą liczbę punktów:
 - ✓ pierwszeństwo w uzyskaniu pomocy przed pozostałymi wnioskodawcami (mężczyznami i wnioskodawcami niebędącymi osobami fizycznymi) mają kobiety;
 - ✓ o kolejności przysługiwania pomocy w ramach grupy kobiet oraz w ramach grupy pozostałych wnioskodawców decyduje przychód bazowy w gospodarstwie, przy czym pierwszeństwo w uzyskaniu pomocy ma ten wnioskodawca, który uzyskał wyższy przychód.

Interwencja: 10.5 Rozwój małych gospodarstw

Zobowiązania beneficjenta:

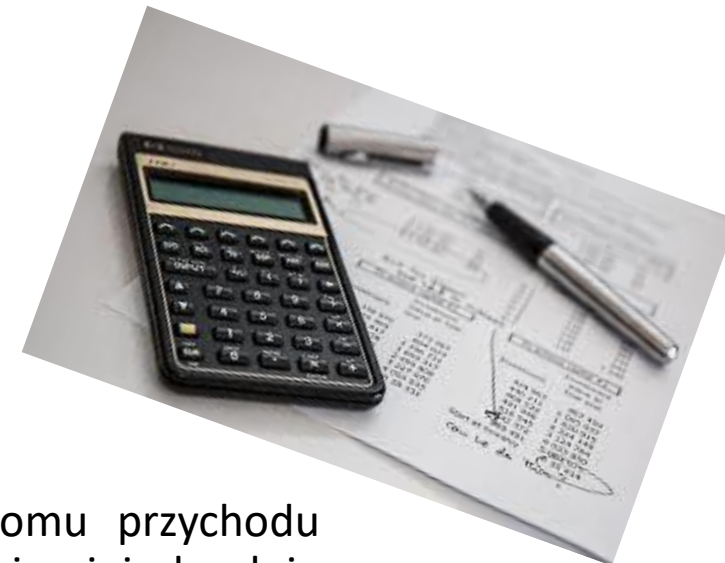

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

1. Osiągnięcie w wyniku realizacji operacji wzrost wartości sprzedaży brutto produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie co najmniej o 30% (w stosunku do przychodu bazowego), przy czym nie mniej niż do poziomu odpowiadającego równowartości minimalnego wynagrodzenia w roku, w którym złożono WoPP.
2. Do upływu 3 lat od wypłaty drugiej raty pomocy, a jeśli okres ten upłynie wcześniej niż okres 5 lat liczony od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy – do dnia upływu 5 lat liczonych od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy :
 - utrzymanie zrealizowanej operacji i prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie (w przypadku uzyskania pomocy na ten zakres działalności),
 - prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie oraz działalności w zakresie wprowadzania produktów na rynek w ramach KŁD lub produkcji ekologicznej (w przypadku uzyskania pomocy na ten zakres działalności),
 - prowadzenie w gospodarstwie co najmniej ewidencji przychodów i rozchodów przy pomocy narzędzia do oceny ekonomicznej gospodarstwa, dostępnego na stronie internetowej ARiMR, chyba że jest zobowiązany do prowadzenia księgi rachunkowej, księgi przychodów i rozchodów lub książki wpływów i wydatków prowadzonej w gospodarstwie w ramach Polskiego FADN ,
 - uczestniczenia w systemach jakości (jeżeli za to kryterium wyboru otrzymał punkty),
 - udziału w zorganizowanej formie współpracy, z której zakresem działalności miał związek przedmiot operacji (jeżeli za to kryterium wyboru otrzymał punkty).

Interwencja: 10.5 Rozwój małych gospodarstw

Zobowiązania beneficjenta (cd):

3. Beneficjent jest zobowiązany również do utrzymania osiągniętego poziomu przychodu ze sprzedaży produktów rolnych wytworzonych w gospodarstwie co najmniej do dnia upływu 5 lat liczonych od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;
4. Beneficjent informuje ARiMR o realizacji zobowiązań w OZC w terminie określonym w umowie.

Forma i kwota wsparcia

- **Płatność ryczałtowa (w 2 ratach).** Wysokość ryczałtu (maksymalnie 85 % kosztów kwalifikowalnych):
 - **120 000 zł** – gospodarstwa rozpoczynające działalność w zakresie wprowadzania produktów na rynek w ramach krótkich łańcuchów dostaw (RHD lub sprzedaż bezpośrednia lub dostawy bezpośrednie) oraz gospodarstwa prowadzące produkcję ekologiczną;
 - I rata – 96 000 zł
 - II rata – 24 000 zł
 - **100 000 zł** – pozostałe operacje
 - I rata – 80 000 zł
 - II rata – 20 000 zł

Wniosek o wypłatę I raty beneficjent składa nie później niż 6 miesięcy od zawarcia umowy o przyznaniu pomocy

Wniosek o wypłatę II raty beneficjent składa po zrealizowaniu operacji, w pierwszym kwartale po roku docelowym i nie później niż do dnia 31 marca 2029 r.

Zwrot pomocy, sankcje

- Brak realizacji co najmniej jednego z warunków wypłaty I raty pomocy skutkuje odmową wypłaty I raty pomocy i wypowiedzeniem umowy przez ARiMR.
- W przypadku gdy beneficjent nie spełnił warunku wypłaty II raty pomocy, w szczególności nie zrealizował przewidzianych w biznesplanie inwestycji – następuje zwrot wypłaconej kwoty I raty pomocy równy udziałowi szacunkowych kosztów niezrealizowanych inwestycji i odmowa wypłaty II raty pomocy.
- W określonych w umowie o przyznaniu pomocy przypadkach niezgodności realizacji operacji z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, w tym ustawą PS WPR lub daną umową o przyznaniu pomocy beneficjent jest zobowiązany do dokonania zwrotu nienależnie lub nadmiernie pobranej kwoty pomocy.

Suma kwot ustalonych do zwrotu nie może być wyższa niż 100% wypłaconej pomocy.

